

שלא להפריע את הרבי...

ימי הרחמים והסליחות ממשימים ובאים, ימים של הזדמנויות, כל בר דעת מנצל ימים קדושים אלו לתורה, לתפילה, לגמילות חסדים. כל אחד כפי כחו מתאמץ לטפס עוד קצת לעלות בהר ה'.

ידוע שגדולי ישראל נהגו למעט ככל שניתן בדבור של חלין בימים אלו, כדי לנצל כל רגע ללמוד תורה ועבודת ה'. הבה ונציין אל הקדש פנימה, אל עבודת חדש אלול של הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע.

בהגיע חדש אלול נהג רבי אלימלך שלא לקבל את הפונים אליו לבקשות לישועות, אלא אם כן מדבר היה במקרה של פקוח נפש. גם במקרה של פקוח נפש השיב רבי אלימלך בקצרה במלים ספורות בלבד.

ר' מוטל העשיר הנודע התהלך בחדרו אנה ואנה. דאגה גדולה רובצת על לבו. בנו אהובו השתגע! הוא פנה אל טובי הרופאים, אף אף אחד מהם לא מצא תרופה עבור בנו יקירו.

ידידיו של ר' מוטל ראו בצערם ואמרו: "סע לליז'ענסק הסמוכה, אל רבי אלימלך. צדיק גזר והקב"ה מקיים, זכות הצדיק תעמד לה, ורוח השגעון תעזב בעזרת השם את בנה יקירו".

שמע ר' מוטל לעצתם, נטל את בנו החולה ושם את פעמיו אל ליז'ענסק. והנה בהגיעם סמוך אל העיר עבר לידם הלך עני. ראה הבן החולה את העני ופנה אל אביו: "אבא, בבקשה תן לי מטבע כדי שאוכל לתת לעני".

הָאֵב הַבֵּיט בְּבָנוּ מִפְתָּע. זֶה זְמַן רַב שְׁלֹא שָׁמַע מִפִּי דְבָרִים
שֶׁל טַעַם. נִפְתָּע וְנִרְגָּשׁ הָגִישׁ לָבֵן מִטְבֵּעַ שֶׁל זָהָב, וְהֵבֵן נִתְּנָה
לְעֵנִי. מִרְגַּע זֶה הֵחַל מַצְבּוֹ שֶׁל הַיֶּלֶד לְהִשְׁתַּפֵּר פְּלָאִים, וּבִתְנוּ
זְמַן קָצֵר לֹא הָיוּ נִכְרִים עָלָיו כָּלֵל שׁוּם סִימָנֵי חֲלִי.

עוֹדֵם עוֹמְדִים לִיד הָעֵנִי - פֶּתַח הָעֵנִי בְּשִׂיחָה עִם ר' מוֹטֵל.

"לֹאן פָּנֶיךָ מוֹעֲדוֹת?" הִתְעַנֵּין הָעֵנִי.

אֲנִי בִדְרוֹךְ לְלִיז'עֲנִסְקָה, סִפֵּר ר' מוֹטֵל, כְּדִי לְבַקֵּשׁ מִרְבֵּי אֱלִימְלֹךְ
שְׂתִיתֶפֶלֶל עַל בְּנֵי הַחוּלָה.

"וְהָרִי בְּנֶה כָּבֵר בָּרִיא", הִקְשָׁה הָעֵנִי, "אִם כֵּן יָכוֹל אֶתָּה לָשׁוּב
לְבִיתְךָ".

אָמַנְם כֵּן, הִשִּׁיב ר' מוֹטֵל אֶךְ אִם כָּבֵר הִגַּעְתִּי סָמוּךְ לְלִיז'עֲנִסְקָה,
רְצוֹנִי לְבַקֵּשׁ מִהַצְדִּיק בִּרְכָה.

"אֵינְךָ צָרִיךְ עוֹד בִּרְכָה, הִקְבֵּה רַפָּא אֶת בְּנֶךָ", נָסָה שׁוּב הָעֵנִי,
אֶךְ ר' מוֹטֵל בִּשְׁלוֹ מִמַּשִּׁיף אֶל בֵּיתוֹ שֶׁל רַבִּי אֱלִימְלֹךְ.

כַּאֲשֶׁר הִגִּיעַ ר' מוֹטֵל אֶל חֲצַר קִדְשׁוֹ שֶׁל הַצְדִּיק, הוֹדִיעָיו לוֹ
הַמַּשְׁמָשִׁים שֶׁהִרְבֵּי אֵינוֹ מְקַבֵּל קֶהֱל בְּחֻדְשׁ אֱלוּל. בְּחֻדְשׁ זֶה
הוּא מְסַתֵּגֵר בְּחֻדְרוֹ, וְאֵין כָּל אֲפֻשְׁרוֹת לְהַכְנִיסוֹ.

אֶךְ הָעֲשִׂיר לֹא הִסְפִּים לוֹתֵר, הוּא הִפְצִיר וְהִתְעַקֵּשׁ וּבִדְרוֹ לֹא
דָּרוֹ הִצְלִיחַ לְהַכְנִס אֶל הַקִּדְשׁ פָּנִימָה.

הַדֶּלֶת נִפְתְּחָה וְר' מוֹטֵל הָעֲשִׂיר הוֹשִׁיט לְרַבִּי אֱלִימְלֹךְ קוֹיטֵל,
בְּצֻרוֹף שְׁנַיִם עֶשֶׂר מִטְבָּעוֹת זָהָב לְפִדְיוֹן נֶפֶשׁ.

וַיְהִי כִּרְאוֹת רַבִּי אֱלִימְלֹךְ אֶת פְּדִיוֹן הַמַּעוֹת, אָמַר לְר' מוֹטֵל -
"לֹאֲלֵיהוּ הַנְּבִיא נֹתְנִים זָהוּב אֶחָד - וְאֵלּוֹ לְמִיילֵעָה נֹתְנִים
שְׁנַיִם עֶשֶׂר זָהוּבִים? אֶתְמָהָה".

הבין ר' מוטל שהעני שפגש בדרך ה' היה אליהו הנביא והוא
נשלח מן השמים לרפא את בנו...

ספור זה היה רגיל בחדש אלול בפי הרה"ק רבי ישראל
אברהם מטשערנאוסטראה זי"ע, בנו של הרה"ק רבי זושא
מאניפולי זי"ע. והיה מוסיף ואומר, שכנראה קל יותר לשלח
את אליהו הנביא לזה העולם כדי שלא להפריע את הרבי רבי
אלימלך מעבודתו בחדש אלול, ומכאן נראה ונלמד גדל
החשיבות שבכל רגע ורגע מימים נשגבים ונעלים אלו.

שער ודלת לדופקי בתשובה

מובא ב"בני יששכר" רמז נאה לחשיבותו של חדש אלול.
פרשת ואתחנן פותחת בתפלתו הנשגבה של משה רבנו ע"ה:
"ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר...", מבאר הבני יששכר
שפסוק זה רומז על חדש אלול.

שני החדשים הקודמים לחדש אלול - תמוז ואב, אף הם
חדשי הכנה לימים הנוראים והם נקראים ימים ראשונים. כאשר
נוסיף למלה 'רש' את האות ע' של המלה 'בעת', נקבל את
המלה שער, תוסיף למלה 'דל' את האות ת' של המלה 'בעת'
- נקבל את המלה 'דלת'.

כי הנה ממשמש ובא חדש אלול, אשר הוא שער לדופקי
בתשובה והדלת פתוחה לקבל שבים. חדש אלול הוא זמן
פתיחת שערי שמים לקבלת התפלות והתשובות עוד מימות
משה רבנו.

מובא במדרש שמלחמת סיחון ועוג הייתה בחדש אלול, ומיד
לאחר המלחמה נאמר "ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר".

אומר רש"י: "לאחר שכבשתי ארץ סיחון ועוג דמיתי שהתר
הנדר", ונעמד משה בתפלה לזכות להכנס לארץ ישראל.

והתפללות שהתפלל משה בעת ההיא - פועלות בכל חדש
אלול מחדש לפתח את שערי התפלות, ולכן כתוב: "בעת
ההיא לאמר", שתפלה זו פועלת לכל הדורות הבאים לפתיחת
שערי שמים.

והלואי שנזקה לנצל את ההזדמנות הגדולה ונשפך שיחנו
לפני יושב מרומים בכונת הלב, בדמעות ובתחנונים.

מספר על הרה"ק בעל ה"נתיבות שלום" מסלונים זי"ע,
שבאחת השנים בשלהי חדש אב חלה. הרופאים קבעו שיש
לנתחו בדחיפות, אך הוא לא הסכים שינתחו אותו עד לאחר
יום כפור.

בני ביתו וקרוביו הפצירו בו והתחננו לפניו שיאזן לבצע את
הניתוח, שכן זהו מצב של פקוח נפש, אך הרבי לא הסכים
לשמע בקולם.

לאחר יום הכפורים בדק אותו הרופא בשנית, ולתדהמתו
גלה ש... אין צורך לנתחו! הבעיה חלפה כלא היתה!

"הזמן פעל לטובתך", אמר הרופא לרבי, כשארשת של
שביעות רצון על פניו.

ה"נתיבות שלום" תקן את דברי הרופא, ובנימה של תוכחה
אמר: "פשוט הוא שלא הזמן פעל לטובתך, אלא סגלתם של
ימי הרחמים והסליחות פועלו".

"אלו ימים של עת רצון בהם יכול כל יהודי להתפלל ולקרע
את גזר דינו, והתפללות בימים נשגבים אלו סלקו מעלי את
המחלה".

שַׁפַּע בַּפְּרוּטוֹת

יום קִיץ חם. הַיָּמִים יָמֵי אֵלּוּל שְׁלֵהִי דְקִיטָא. יְהוֹשֻׁעַ הִגִּיעַ לְבֵית הַכְּנֶסֶת כְּדִי לַחְזֹר עַל תְּלֻמוּדוֹ, וּכְמִדֵּי יוֹם לְאַחַר תְּפִלַּת עֲרֻבִית עָזַר לְאָבִיו הַגָּבִאי לְסִדֹּר אִי אֵלּוּ דְבָרִים נְחוּצִים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת.

לְפָתַע הֵחַל הַמִּזְגָּן לְצַפְצֹף. יְהוֹשֻׁעַ כָּבַר מְנַסָּה. אָבִיו כָּבַר הַסְּבִיר לוֹ שֶׁהַמִּזְגָּן עוֹבֵד עַל מְטִבְעוֹת, וְכִדִּי לְהַפְעִיל אֶת הַמִּזְגָּן יֵשׁ לְשַׁלֵּשׁ אֶל הַמָּקוֹם הַמְתָּאִים כֶּסֶף עֲבוּר שְׁעַת מִזְגָּן.

שְׁתֵּי דַקּוֹת לִפְנֵי תָם הַשְּׁעָה מְצַפְצֹף הַמִּזְגָּן וּמֵאוֹתָת לְהַכְנִיס עוֹד כֶּסֶף. אִם לֹא יִכְנִיסוּ עוֹד כֶּסֶף - הַמִּזְגָּן יִפְסִיק לִפְעֹל.

הַגָּבִאי הוֹצִיא בְּזִרְזוֹת כֶּסֶף מִקַּפַּת הַצָּבוּר וּמָסַר לִיהוֹשֻׁעַ, הַמְּכֹנָה בָּלְעָה אֶת הַמְטִבְעוֹת שֶׁיְהוֹשֻׁעַ שְׁלַשֵּׁל לְתוֹכָהּ וְהַמִּזְגָּן הִמְשִׁיךְ בִּפְעֻלָּתוֹ.

"מוֹסֵר צָרוֹף לְחֹדֶשׁ אֵלּוּל", קָרָא לְעִבְרוֹ הָרֵב לוֹ, גָּבִאי הַמְשִׁנָּה שֶׁל בֵּית הַכְּנֶסֶת.

"הֵן מִדֵּי יוֹם בְּמִשְׁךְ כָּל חֹדֶשׁ אֵלּוּל תּוֹקְעִים בְּשׁוֹפָר, לְאוֹתָת וּלְהַזְכִּיר לְכָלֵנוּ - הַשָּׁנָה מְסִתִּימָת, וּמִי שֶׁמַּעֲנִין בְּעוֹד שָׁנָה שֶׁל חַיִּים, טוֹבָה וּבִרְכָּה, שִׁיזְדַּרְז וַיִּכְנִיס "מְטִבְעוֹת", כְּדִי שֶׁמְכֹנָת הַשָּׁנָה טוֹבָה וְהַשִּׁפֵּעַ יִמְשִׁיכוּ לִפְעֹל.

כְּמוֹכֵן אֵין אֵלּוּ מְטִבְעוֹת שֶׁל מִתְכַּת, אֶלָּא מְטִבְעוֹת שֶׁל מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים.

"עֲכָשׁוּ בָּאִים יָמִים שֶׁל הַזְדַּמְנוֹת מִיַּחְדָּת", הִמְשִׁיךְ הָרֵב לוֹ לְהַסְבִּיר, כָּל עוֹד הַמְּכֹנָה מְצַפְצֹפֶת וְעוֹבֶדֶת אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ

את פִּעֲלָתָהּ גַּם בְּמַעַט מְטַבְּעוֹת, אֶךְ כְּשֶׁהִמְזַגֵּן כָּבֶה - יֵשׁ
לְהַכְנִיס אֶת מְלֵא הַסֵּכּוּם עֲבוּר טֶעֶת עֲבוּדָה.

כָּאֵלוּ הֵם יְמֵי חֹדֶשׁ אֱלֹוֹל - בְּכָל מַעֲשֵׂה קָטָן, כָּל מְטַבֵּעַ
קִטְנָה' שֶׁל עֲשִׂית טוֹב, מוֹשִׁכֶּת עָלֵינוּ אֶת מִדַּת טוֹבוֹ שֶׁל
הַקֵּב"ה, וְאֵלוּ בְּכָל שָׁאֵר חֻדְשֵׁי הַשָּׁנָה שֶׁעָרִי שְׂמִים סְגוּרִים,
וְכִדִּי לִפְתּוֹחַ אֶת הַשְּׁעָרִים עָלֵינוּ לַעֲמֹל וּלְהַשְׁקִיעַ, עָלֵינוּ לִתֵּת
אֶת מְלֵא הַסֵּכּוּם עֲבוּר טֶעֶת עֲבוּדָה.

"כִּמָּה מְאֻשָּׁרִים אָנוּ שֶׁנִּתֵּן לָנוּ בּוֹרָא עוֹלָם חֹדֶשׁ שֶׁל
הַזְדַּמְנוּת", אָמַר הָרַב לוֹי, "וְכִמָּה מְאֻשָּׁר אַתָּה, יְהוֹשֻׁעַ, שְׂאֵתָה
זוֹכָה לְנִצֵּל אֶת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה כְּרָאוּי".

ימים מתוקים

נִפְתָּלִי מִבֵּיט בְּלוֹחַ הַשָּׁנָה. מִשָּׂהוּ בִּלְבָב שְׁלוֹ מִתְכַּוֵּן. זֶהוּ, יְמֵי
הַחֲפָשָׁה בָּאִים אֶל קֶצֶם. אִמָּא בְּקִשָּׁה מִמֶּנּוּ לְהוֹצִיא אֶת הָאֲוִיר
מִגִּלְגָּלֵי הַיָּם שֶׁהָיוּ בְּשִׁמוּשׁ פָּעִיל בֵּינָם הַזְמָנִים.

נִפְתָּלִי עֲשֵׂה כְּמִצְוֹתָהּ, מְהֵרָה בְּמַעֲבַר הַחַד בֵּין הַיָּמִים
הַקְּלִילִים וְהַמְשֻׁמָּחִים לַיָּמִים הָרְצִינִיִּים שֶׁבִּפְתָּח, יָמִים מְחִיבִים.

הוּא נִזְכָּר בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וּבִיּוֹם כְּפוּר בְּתַפְלוֹת הָאֲרָכוֹת. נִזְכָּר
שֶׁ... לֹא הָיָה לוֹ קֵל לְשִׁהוּת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת בְּמִשְׁךְ טֵעוֹת כֹּה
אֲרוֹכוֹת.

נִפְתָּלִי הַתְנַשֵּׁף עֲמָקוֹת. הָא...שֶׁ.. שִׁיגִיעַ כָּבֵד סְכוּת...

הַיָּמִים הַמְּחִיבִים הָאֵלוּ קָצַת מְאֻיָּמִים עָלָיו... וְאוֹלִי... אוֹלִי
הַשָּׁנָה הוּא כָּבֵד גָּדוֹל יוֹתֵר, בּוֹגֵר יוֹתֵר...?

למחרת החלו הלמודים. ביום הראשון ללמודים ספר המלמד ספור, ונפתלי הרגיש שהוא מספר אותו בדיוק בשבילו...

ילדים יקרים, פתח המלמד, אספר לכם את הספור שספר הרבי מסלונים בעל "הנתיבות שלום" זי"ע, וכה היו דבריו:

"פעם חלמתי חלום, והנה בחלומי עברו חלפו כל ימי חדש אלול, ראש השנה אף הוא עבר עלי במהירות, וכך גם עשרת ימי תשובה ויום הכפורים. והנה אני עומד במוצאי יום כפור ומצטער צער רב שלא נצלת את הזמנים הגדולים כראוי.

עודי שרוי בצערי הגדול, התעוררתי והנה חלום...

אהה... כמה טוב היה לגלות שכעת ערב ראש חדש אלול, שמחתי שמחה גדולה שזכו אותי מהשמים ונתנו לי את חדש אלול והימים הנוראים במתנה.

"החלום הזה", הוסיף ואמר, "חזק אותי לנצל את ימי אלול כראוי ללמוד תורה, לחזרה בתשובה, לתפלה ולמעשים טובים".

המלמד כמו קורא את מחשבותי, מהרהר נפתלי, בשמעו את המלמד ממשיך:

פעם אחת במוצאי שמחת תורה, נכנס חסיד אחד אל הרה"ק בעל ה"אמרי חיים" מויז'ניץ זי"ע, אמר לו הרבי בערגה ובכסופים: "וכי לא היה עדיף לומר עכשו 'תהלת ה' ידבר פי', ולהתחיל שוב באמירת סליחות של יום א' דסליחות?"

נפר היה על פני הרבי עד כמה הוא כמה ומשתוקק לשוב אל קרבת ה' המיחדת של הימים הנוראים.